

PRAWA OBYWATELI UNII EUROPEJSKIEJ W SZKOCJI

Obywatele UE i prawo do opieki zdrowotnej NHS (Narodowa Służba Zdrowia)

Ta ulotka informacyjna zawiera streszczenie Twojego prawa do opieki zdrowotnej NHS jako **obywatela Unii Europejskiej** w Szkocji. W tej ulotce 'obywatele Unii Europejskiej' to obywatele państw członkowskich, jak i obywatele państw EOG (Norwegia, Islandia i Liechtenstein), oraz obywatele Szwajcarii.

Ta ulotka informuje także o prawach **członków Twojej rodziny**. 'Członkiem rodziny' jest osoba, która jest członkiem Twojej rodziny ale sama nie jest obywatelem UE, a której prawo do pobytu w Zjednoczonym Królestwie jest prawem pochodnym UE, wynikającym z relacji rodzinnej z Tobą i Twojego obywatelstwa Unii Europejskiej.¹

Ta ulotka opisuje Twoje prawa teraz (podczas okresu przejściowego - the **Brexit transition period**) oraz po zakończeniu okresu przejściowego. Okres przejściowy ma zakończyć się 31 grudnia 2020r., aczkolwiek ten termin może zostać zmieniony jeżeli okres przejściowy zostanie przedłużony.

Zgodnie z prawem Unii Europejskiej obywatele UE mają prawo mieszkać w Szkocji podczas okresu przejściowego. Po upływie okresu przejściowego prawo UE przestanie obowiązywać. Obywatele UE oraz członkowie ich rodzin, którzy zamierzają zostać w Szkocji po zakończeniu okresu przejściowego będą musieli złożyć wniosek w ramach systemu osiedleńczego dla obywateli UE (EU Settlement Scheme) o **Status Osoby Osiedlonej - Settled Status** (czyli pozwolenie na pobyt na czas nieokreślony) lub **Tymczasowy Status Osoby Osiedlonej - Pre-Settled Status** (czyli pozwolenie na pobyt na okres 5 lat) do 30 czerwca 2021r.

Czy mam prawo do opieki zdrowotnej NHS w Szkocji?

Wszyscy obywatele Unii Europejskiej

Wszyscy obywatele UE w Szkocji i członkowie ich rodzin mają prawo do darmowej opieki zdrowotnej rutynowej oraz w nagłych wypadkach.

W tym:

- ▶ darmowej opieki podstawowej (prawo do rejestracji u lekarza pierwszego kontaktu – GP), i
- ▶ darmowej opieki ponadpodstawowej (leczenie szpitalne)

Masz **takie samo prawo do opieki zdrowotnej** jak obywatele Zjednoczonego Królestwa mieszkający w Szkocji.

Masz także **prawo do tłumacza** jeżeli potrzebujesz go aby porozumieć się z pracownikami służby zdrowia, oraz aby zrozumieć i wyrazić zgodę na opiekę medyczną.

Masz prawo do opieki zdrowotnej jako obywatel UE lub członek rodziny obywatela UE, bez względu na to czy posiadasz Status Osoby Osiedlonej, Tymczasowy Status Osoby Osiedlonej, lub nie posiadasz ani jednego ani drugiego statusu.

1. 'Członkiem rodziny' może być: małżonek lub partner, dzieci, wnuki oraz prawnuki w wieku poniżej 21 lat, dzieci pozostające na utrzymaniu, które ukończyły 21 lat, rodzice pozostający na utrzymaniu, dziadkowie oraz pradiadkowie, jak i niektórzy partnerzy, którzy nie zawarli związku małżeńskiego oraz inni krewni pozostający na utrzymaniu (w przypadku gdy Home Office [Ministerstwo Spraw Wewnętrznych] wydało zaświadczenie o rejestracji 'dalszego członka rodziny').

Obywatele UE i prawo do opieki zdrowotnej NHS (Narodowa Służba Zdrowia)

Jak zarejestrować się w NHS?

Możesz udowodnić swoje prawo do opieki NHS, pokazując ważny paszport UE lub krajowy dowód osobisty oraz poświadczenie Statusu Osoby Osiedlonej, Tymczasowego Statusu Osoby Osiedlonej lub udowadniając, że przybyłeś do UK przed zakończeniem okresu przejściowego.

Podczas okresu przejściowego, jeżeli jesteś osobą czasowo przebywającą lub niedawno przybyłą do Szkocji możesz zostać poproszony o przedstawienie Europejskiej Karty Ubezpieczenia Zdrowotnego EKUZ (European Health Insurance Card -EHIC), ale nawet jeżeli jej nie posiadasz i tak masz prawo zarejestrować się w NHS i mieć możliwość uzyskania leczenia.

Aczkolwiek, jeżeli jesteś osobą czasowo przebywającą i nie posiadasz EKUZ (lub nie możesz uzyskać tymczasowego zaświadczenia zastępczego (Provisional Replacement Certificate) z państwa pochodzenia, możesz później zostać obciążony kosztami opieki, którą otrzymasz. Rząd UK prowadzi obecnie rozmowy z UE odnośnie przyszłości programu EKUZ po zakończeniu okresu przejściowego.

Czy moje prawo ulegnie zmianom po okresie przejściowym?

Dla wszystkich obywateli UE mieszkających w Szkocji po zakończeniu okresu przejściowego - Twoje prawo do opieki NHS w Szkocji nie ulegnie zmianom.

Twoje prawo będzie takie samo bez względu na to czy posiadasz Status Osoby Osiedlonej, Tymczasowy Status Osoby Osiedlonej, lub nie posiadasz ani jednego ani drugiego statusu.

Gdzie mogę uzyskać więcej pomocy lub porad?

Jeżeli masz pytania odnośnie praw do opieki NHS, lub jeżeli uważasz, że byłeś dyskryminowany w dostępie do opieki zdrowotnej, możesz zgłosić się o pomoc do:

- ▶ **Infolinia NHS Inform** pod 0800 22 44 88 (telefon tekstowy 18001 0800 22 44 88; infolinia jest także dostępna z darmowymi usługami tłumacza). Infolinia jest otwarta codziennie od 8:00 do 22:00.
- ▶ **Patient Advice & Support Service (PASS)** [Pomoc i porady dla pacjentów] w lokalnym Citizen's Advice Bureau [Biuro Porad Obywatelskich] (<https://www.cas.org.uk/pass>). PASS to niezależny serwis udzielający darmowych, poufnych informacji, porad oraz wsparcia dla każdej osoby, która korzysta z NHS w Szkocji.

Dalsze informacje

NHS Inform – Dostęp do i korzystanie z usług NHS w Szkocji:

- ▶ <https://www.nhsinform.scot/care-support-and-rights/health-rights/access/accessing-and-using-the-nhs-in-scotland>

Ostatnia aktualizacja 1 czerwca 2020